

Összefoglaló az elnökség 2010. szeptember 23-i üléséről

♦ **Tehetséggondozás** Az NJSZT tehetséggondozási programjáról és az elmúlt időszak diákversenyeinek tapasztalatairól meghívott vendégként *Zsakó László*, a Tehetséggondozási szakmai közösség elnöke számolt be, beszámolóját részletes írásbeli szakmai anyaggal egészítve ki. Elmondta, hogy az évek során a hazai diákok teljesítménye világviszonylatban elsősorban azért egyre kevésbé kiemelkedő, mert sok országban a hazainál sokkal célirányosabban készítik fel a diákokat (Romániában például egy osztályban gyűjtik össze a legtehetségesebbeket, és éveken át kizárólag informatikát tanítanak nekik; máshol pedig a nagy számok törvénye alapján – pl. Kína, Egyesült Államok, Közel-Kelet – több esély van igazán nagy tehetségek felbukkanására). Mindazonáltal Magyarország 80 ország közül még mindig az erős középmezőnyben van, jelenleg összeállításban a 21. Pozitív változásként értékelte Zsakó László azt, hogy az idei évtől kezdve a diákolimpiákon előre rögzítik a lehetséges, illetve a nem lehetséges témaköröket, így módon megelőzve a nem életszerű, vagy korcsoporthoz nem illő versenyfeladatok kiírását. Ugyanakkor szomorú tendencia, hogy a magyar érmesek közül egyre többen folytatják tanulmányaikat külföldi egyetemen – vagyis egyre nagyobb a tehetségek elvándorlásának veszélye.

Az elmúlt tanévben hazánkban összesen mintegy 9–10.000 diák vett részt informatikai tanulmányi versenyen – igaz, a létszámban átfedés is van, hiszen sokan egyszerre több kategóriában is versenyeztek.

Péceli Gábor elnök elismerését és köszönetét fejezte ki Zsakó Lászlónak, aki 1985 óta végez az NJSZT keretei között elkötelezett és ered-

ményes tehetséggondozási munkát.

♦ **eVITA** A 2010-re tervezett eVITA – Infokommunikáció az életvitel szolgáltatásban fórumokból négy sikeresen lezajlott, három szervezés alatt áll. Elkészült a Stratégiai terv is.

♦ **Múzeum** Szeptember 21-én Szegeden került sor az Agóra Pólus pályázat Stratégiai Testületi ülésére. A jelenlegi helyzet alapján a létesítmény, ezen belül az informatika-történeti gyűjtemény nyitásának legkorábbi lehetséges időpontja 2012. február 15. A Szakmai Tanácsadó Testület következő ülésére novemberben kerülhet sor.

♦ **ICT Piac Nagykönyve** Megjelent az ICT Piac Nagykönyve, és megkapta minden NJSZT-tag. A tagok közül többen írásban is megköszönték, és tetszésüknek adtak hangot.

♦ **CISCO együttműködés** A CISCO-val együttműködve a nyár folyamán lebonyolított sikeres pilot projekt eredményeképpen mostantól mindazok, akik CISCO ITE+ bizonyítványt rendelkeznek, mentességet kaphatnak az ECDL 2. és 7. moduljából.

♦ **Új ECDL modul** Gyakorlatilag elkészült az Elektronikus hitelesség, elektronikus aláírás nevű új, az ECDL Alapítvány által jóváhagyott, az NJSZT és a Magyar Elektronikus Aláírás Szövetség (MELASZ) együttműködésében fejlesztett ECDL modul. A vizsgaközpontok felkészítése még az ős folyamán elindulhat.

6/2010 (09.23).sz. határozat

Az elnökség egyhangúlag elfogadta a Díjbizottság előterjesztését az idei Neumann-, Kalmár-, Tarján- és Kemény János díjak várományosairól. Az ünnepélyes díjátadásra 2010. november 18-án, a 4. Digitális Esélyegyenlőség konferencia alkalmával kerül sor.

Kormányzati cél
is az informatikai írástudók
számának drasztikus növelése

4. Digitális Esélyegyenlőség Konferencia

Budapest, 2010. november 18.,
Hotel Gellért

Örömmel adunk hírt arról, hogy az IFIP nemzetközi szervezet 2010. szeptember 26-i közgyűlésén Raffai Máriát, az NJSZT volt alelnökét az elnökség tagjai közé választotta. A „Honorary Secretary” címhez ezúton is gratulálunk.

Köszönet

Köszönjük minden kedves Tagtársunknak, aki 2009. évi személyi jövedelemadója 1%-át Társaságunknak ajánlotta fel.

Az APEH értesítése szerint ez az összeg idén 169 050 Ft.

Az összeget tehetséggondozásra, illetve az esélyegyenlőség program megvalósítására fordítjuk és tovább folytatjuk az informatikai szakmáért, és az információs társadalomért vállalt feladataink teljesítését.

(A szerk.)

A tartalomról

4. DE! Konferencia

2. oldal

Digitális menetrend

3. oldal

Beszélő Linux 2.0

5. oldal

HW és SW menedzsment...

5–7. oldal

Rendezvénytársoroló

8. oldal

Tallózó

9. oldal

Utazó nagykövetünk

11. oldal

ECDL Kupa 2010

12. oldal

4. Digitális Esélyegyenlőség Konferencia

BUDAPEST, 2010. NOVEMBER 18. HOTEL GELLÉRT

Házigazda:
Neumann János
Számítógép-tudományi
Társaság

Hagyományaink szerint ekkor kerül sor az NJSZT által alapított Neumann-, Tarján-, Kalmár- és Kemény János- díjak ünnepélyes átadására is. A konferenciáról az eddigi gyakorlatnak megfelelően élő internetes közvetítést tervezünk, amelyet a konferencia után is elérhetővé teszünk.

Fővédnök:
Pálinkás József,
a Magyar Tudományos Akadémia
elnöke

Az előző DE! konferenciák sikere egyértelművé tette, hogy nagy szükség van az információs társadalom aktuális eredményeinek, kihívásainak összefoglaló elemzésére.

A Digitális Esélyegyenlőség (DE!) program célja, hogy mindenki számára egyenlő eséllyel biztosítsa az információkhoz való hozzáférést és az ehhez szükséges ismereteket az életminőség és az ország versenyképességének javítása érdekében.

Az idei konferencia elsősorban azokat a változásokat mutatja be, amelyek a felhasználók és az informatikai eszközök közötti kapcsolat módjában következnek be, és így befolyásolják a digitális esélyegyenlőség alakulását. Ezek közül meghatározóan fontos a mobilszolgáltatások, a közösségi hálózatok és a videókommunikáció szerepe.

Túlélőkészlet?!

Evolúció?!

Közösségi hálózatok?!

Térbeli írástudás?!

Ön már regisztrált?
Tegye meg most!

Online: www.njszt.hu
A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött.

A konferencia programja

1. Magyar Gábor:
2. Csepeli György:

3. Csermely Péter:

4. Detrekői Ákos, Szabó György:

5. Pukler Gábor:

6. Pintér Róbert:

7. Szekfű Balázs – Szvetelszky Zsuzsanna: Élőhelyünk, a Mémiszféra – A kulturális evolúció mindennapjai és törvényei a digitális térben

8. Kömlődi Ferenc:

A digitális bennszülött túlélőkészlete

Minden állat egyenlő, de egyes állatok egyenlőbbek a többiekénél (A digitális egyenlőség paradoxonjai)

Milyen tanulságokkal szolgál a biológiai hálózatok sokmilliárd éves evolúciója a közösségi hálózatok optimalizálására?

A látás nyelve, avagy szükség van-e térbeli írástudásra?

T&Mobile@2012

Oszd meg és uralkodj! Gondolatok a közösségi hálózatok jelentőségéről

A videókommunikáció térhódításának társadalmi hatásai

Digitális menetrend–EU

A Bizottság intézkedéseket tervez a gyors és nagyon gyors szélessávú internet-hozzáférések kiépítéséért Európában

Az Európai Bizottság 2010. szeptemberben három kiegészítő intézkedést fogadott el a gyors és nagyon gyors szélessávú hozzáférések kiépítésének és elterjedésének elősegítése érdekében. Ezek az intézkedések segítik az EU-t abban, hogy az európai digitális menetrendben foglalt kötelezettség-vállalásnak megfelelően minden európai lakos 2013-ig alapvető, 2020-ig pedig gyors vagy nagyon gyors szélessávú hozzáféréssel rendelkezzen. Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre vonatkozó „Európa 2020” stratégiában megfogalmazottak szerint az európai szélessávú infrastruktúra kiépítése alapvető fontosságú a munkahelyteremtés és jólét szempontjából.

Neelie Kroes, az Európai Bizottság digitális menetrendért felelős alelnöke így nyilatkozott: „A gyors szélessávú hozzáférés jelenti az Európa felzárkózásához és jólétéhez szükséges digitális oxigént”. Ezek az intézkedések hozzájárulnak ahhoz, hogy az európai lakosok olyan első osztályú internet-hozzáférést kapjanak, amelyet elvárnak és megérdemelnek, és ezáltal elérjék az általuk kívánt tartalmakat és szolgáltatásokat.”

Az újonnan elfogadott csomag részei a következők:

– Az új generációs hozzáférési hálózatokhoz való hozzáférés szabályozására vonatkozó bizottsági ajánlás, amely az új, nagy sebességű üveg-szál hálózatokhoz való hozzáférésre vonatkozóan közös szabályozási megközelítést határoz meg, és a nemzeti távközlési szabályozók számára előírja a beruházások ösztönzése és a verseny megőrzése közötti megfelelő egyensúly biztosítását. Ez minden piaci szereplő számára egyértelműbb szabályozási környezetet biztosít, amely nélkülözhetetlen a gyors és nagyon gyors szélessávú infrastruktúrába való beruházás ösztönzéséhez. A hírközlési keretirányelv (2002/21/EC) megköveteli a tagállamoktól, hogy a „legmesszebbmenőkig” vegyék figyelembe a bizottsági

sági ajánlást, és minden attól való elterést indokolniuk kell.

– Egy 5 éves, hatékony rádióspektrum-gazdálkodást előmozdító politikai program létrehozására irányuló európai parlamenti és tanácsi határozatra vonatkozó bizottsági javaslat, amely 2013-ig megfelelő rádióspektrumot biztosít a vezeték nélküli szélessáv céljára (amely lényegesen hozzá fog járulni ahhoz, hogy a távoli területeken élők rákapcsolódhassanak a gyors szélessávú hálózatra, valamint ahhoz, hogy az innovatív szolgáltatások Európa egész területén hozzáférhetőek legyenek). A rádióspektrumnak az Unióban történő hatékony és versenyképes felhasználása más szakpolitikai területeken és ágazatokban, például a közlekedés és a környezetvédelem terén is serkenteni fogja az innovációt.

– A szélessávról szóló közlemény, amely egységes keretet határoz meg a digitális menetrend szélessávra vonatkozó céljainak teljesítéséhez, és különösen azt ismerteti, hogy miként ösztönözhetők a leghatékonyabban a gyors és nagyon gyors hálózatokba történő állami- és magánberuházások. A közlemény felkéri a tagállamokat, hogy a szélessávval összefüggésben készítsenek konkrét végrehajtási intézkedéseket tartalmazó operatív terveket a gyors és nagyon gyors hálózatok kiépítésére, amely iránymutatásokat tartalmaz a beruházási költségek csökkentésére vonatkozóan, valamint bemutatja, hogy a közhatóságok többek között az uniós alapok jobb felhasználásával hogyan támogathatják a szélessávú beruházásokat. A dokumentum egyúttal az Európai Bizottság és az Európai Befektetési Bank által közösen tervezett szélessávú finanszírozási eszközökre is kitér.

Európa jelenleg világszerte a szélessáv átlagos elterjedtsége terén (24,8%), de a hálózatokat tovább kell fejleszteni és korszerűsíteni. Az európaiaknak például jelenleg mindössze 1%-a rendelkezik nagy sebességű közvetlen otthoni üveg-szál kapcsolattal, miközben ugyanez az

arány Japánban 12%, Dél-Koreában pedig 15%.

A Bizottság intézkedéseinek célja a gyors és nagyon gyors hálózatokba történő állami és magánberuházások serkentése, ami egyúttal a szélessávú hálózatokon nyújtott szolgáltatások iránti keresletet is növeli, valamint gazdasági növekedési ciklust indít az Unióban.

A digitális menetrend ambiciózus célokat tűzött ki a szélessávú hozzáférésekre vonatkozóan: 2013-ig az EU minden lakosának alapvető szélessávú hozzáféréssel, 2020-ig pedig minden uniós lakosnak másodpercenként legalább 30 megabites hozzáféréssel, ezen belül az európai háztartások legalább felének másodpercenként 100 megabites kapcsolattal kell rendelkeznie.

Előzmények

A gyors és nagyon gyors szélessávú hozzáférések ugyanolyan forradalmi hatást gyakorolhatnak az emberek életére, mint azt 100 éve a vasút tette. A nagy sebességű hozzáférések könnyebbé teszik az otthoni és utazás közben történő munkavégzést. Új interaktív online szolgáltatásokat tesznek lehetővé számos területen, mint például az oktatás és egészségügy (például távoli diagnosztika). Ezenkívül a felhőalapú szolgáltatásokhoz való hozzáféréssel segítik a kkv-kat költségeik csökkentésében és versenyképességük javításában, valamint digitális, felhasználó által vezérelt és nagyfelbontású videószerkezetek új korszakát hozhatják el.

A digitális menetrend az egyes tagországok – így Magyarország – „járatait” is tartalmazza annak érdekében, hogy a fejlesztésekhez a lakosság megfelelő képzési programja – ECDL, Netszeregy – is társuljon.

(A szerk.)

Kiemelt kormányzati cél a digitális írástudók számának drasztikus növelése.
2010 szeptemberében az IVSZ hagyományos MENTA konferenciáján
a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium államtitkár-helyettes asszonya, Vasváriné Menyhárt Éva is
előadást tartott. Egyik legfontosabb üzenete az volt, hogy az informatikai írástudók számának
drasztikus növelése kiemelt kormányzati cél.
Az államtitkár-helyettes asszony az alábbi diát mutatta be hallgatóságának:

Vitaindító:

Tudunk-e nagyot lépni a digitális írástudás területén?

Cél: a digitális írástudók számának drasztikus növelése Innovatív/radikális eszközök használata?

Lehetőségek:

- 2014-től egyes meghatározott állami szolgáltatások **csak elektronikus úton érhetők el**
 - 2014-től egyes meghatározott állami szolgáltatások **olcsóbbá tétele online ügyintézés esetén**
- Természetesen az esélyegyenlőséget fenntartva infrastrukturális fejlesztések szükségesek – hozzáférés közösségi helyen, mentorok.

IKT a Nemzeti ügyek szolgálatában

Tanulnak, mert dolgozni akarnak

ECDL az Óbudai Egyetemen

Nyolcan ülnek június utolsó keddjén az Óbudai Egyetem Neumann János Informatikai Karának fejlesztő laborjában a számítógépek monitorjai előtt. Valamennyien látássérültek, és valamennyien ECDL vizsgát szeretnének tenni valamelyik modulból. Tanáruk, *Ecsedi Csaba* programozó matematikus készítette fel őket a vizsgára, aki vak emberként immár tíz éve oktatja az érzékszervi sérülteket az informatikai alapismeretekre. Az ő példája is igazolás arra, hogy látássérülteként is teljes értékű munkát végezhet az ember, ha van benne kitalálás és akarat.

A diákok különböző életkorúak, de nagyon lelkesek. Egy tanéven át hente két napon tanultak. Van, aki már dolgozik valamilyen számítástechnikai területen és azért kell neki a bizonyítvány, mások meg e dokumentum birtokában szeretnének állást találni.

Kormos Mónika vizsgabiztos, már negyedik alkalommal vizsgáztat, és nagyra értékeli a látássérült hallgatók igyekezetét. Persze nemcsak látás-, hanem hallássérültek is tanulnak itt,

ők is heti két napon. *Cserfalvi Anna-mária* tanszéki mérnök velük foglalkozik, jelyelvlen tart nekik órákat. Szerencsére a hallássérültek is jól veszik az akadályokat.

Közben a látássérült hallgatók sorban befejezik a munkát. Az eredményt néhány nap múlva tudják meg.

Kun Rea jászberényi aliglátó sors-társunk 22 éves. Hétköznapi Pesten a három hűgával lakik együtt. Két modulból már sikeres vizsgát tett. Gyógymasszőrként dolgozik, de legfőbb vágya, hogy gyógytornász lehessen.

Madácsi Éva Tiszaújvárosból érkezett. Eredetileg tanítónő, de mivel a látásának 90 százalékát elvesztette, 25 esztendő után fel kellett hagynia eredeti hivatásával, de mert dolgozni akar, szeretne számítógépes ismeretekből is vizsgát tenni.

Pálffy Krisztina fiatal budapesti sors-társunk más képzés keretében, látókkal végezte el a tanfolyamot. Az Óbudai Egyetemre vizsgázni jött. A nyarat intenzív angol nyelvtanulással tölti, aztán állást szeretne találni magának.

Kalmár Endre szintén fővárosi sors-

társunk. Több szakmája is van, s a kereskedelembe is dolgozott. Nyolc évvel ezelőtt romlott meg a látása, és most gyengénlátóként otthon végezhető munkát szeretne magának. Ezért jelentkezett az ECDL tanfolyamra.

Ecsedi tanár úr szerint a látássérültek számára is rendkívül fontos a vált, hogy ismerjék a számítógépet. Hiszen, idézte Teller Ede világhírű atomfizikus szavait, „aki a XXI. században nem tud informatikai úton írni, olvasni, olyan, mintha analfabéta lenne.” A vizsgafeladatok nem túlságosan nehezkesek, aki figyelt a tanfolyamon, az meg is tudja őket oldani. A bizonyítvány ugyanolyan értékű, mint amit más intézmények kiadnak. Sokan összel folytatják majd a tanulást, hiszen a hét modulból a többségnek csak három-négy van meg. A képzés és a vizsga is térítésmentes, éppen ezért a tanár úr joggal várja el, hogy a hallgatók komolyan vegyék a tanulást. Tapasztalataink alapján a beiratkozott diákok többségét nem is kell erre biztatni.

Garamvölgyi Annamária

„Informatika a látássérültekért”
Alapítvány

Az „Informatika a látássérültekért” Alapítvány kiadásában megjelent a BeLin, a Beszélő Linux operációs rendszer 2.0 verziója.

Az új verzióban továbbfejlesztett képernyőolvasó és képernyőnagyító program működik, elérhetőek benne a legújabb böngésző- és levelezőszoftverek, valamint a rendszer újdonságként vakbarát játékokkal lett kiegészítve! Ráadásul az operációs rendszert a vak felhasználók önállóan is ki tudják próbálni, fel tudják telepíteni és teljes körűen tudják használni.

Az „Informatika a látássérültekért” Alapítvány munkatársa, *Hammer Attila* több mint két éve foglalkozik intenzíven a Linux operációs rendszer és a hozzá kapcsolódó felhasználói programok használhatóságával a látás-

Megjelent a Beszélő Linux 2.0-ás verziója

sérült felhasználók számára. A Magyar Ubuntu Közösséggel összefogva 2008-ban jelent meg a BeLin, azaz a Beszélő Linux 1.0-ás változata, majd egy évvel később az újabb fejlesztések nyomán az 1.5-ös verzió. Ez utóbbi elnyerte az IT Business Leadership Award-díját, ahol a zsűri indoklásában kiemelte a BeLin társadalmi hasznosságát, és azt, hogy hozzájárul az informatika és a számítógép-használat szélesebb körű elterjedéséhez. A BeLin 2.0-ás változata az Ubuntu disztribúció legfrissebb (10.04 Lucid Lynx) verziójára épül.

Néhány további újdonság:

- ◆ alapértelmezett képernyőolvasó-támogatás már a bejelentkezéstől
- ◆ a menük és vezérlőelemek pozíciójának automatikus kimondása,
- ◆ új, gyorsabb és stabilabb beszédmotor,
- ◆ javított betűkapcsolatok az Espeak

beszédszintetizátorban,

- ◆ sorszámok, római számok és tizedestörtek helyes kimondása,
- ◆ meghangosított rendszeradminisztrációs alkalmazások,
- ◆ Firefox 3.6 böngésző és Thunderbird 3.0 levelezőprogram,
- ◆ beépített Hangoskönyv Konverter alkalmazás szövegek mp3 hangállományba konvertálására.

A BeLin 2.0 az „Informatika a látássérültekért” Alapítvány honlapjáról (www.infoalap.hu) letölthető. Mindazok, akik Hammer Attila vezetésével az új változat elkészítésében közreműködtek (beleértve a fordítókat és az önkéntes tesztelőket is) remélik, hogy a látássérült emberek körében egyre népszerűbb lesz ez az új, mindenki számára ingyenes és akadálymentes operációs rendszer.

„Informatika a látássérültekért”
Alapítvány

Hardver- és szoftvermenedzsment a gyakorlatban

Az IT vezető legnehezebb feladatai közé tartozik, hogy gazdaságosan, magas rendelkezésre állással, minőségi eszközök felhasználásával, előre tervezhető módon üzemeltesse az adott IT infrastruktúrát

Pichler Attila,
a CISA Raiffeisen
Bank auditora

Az IT vezető legnehezebb feladatai közé tartozik, hogy gazdaságosan, magas rendelkezésre állással, minőségi eszközök felhasználásával, előre tervezhető módon üzemeltesse az adott IT infrastruktúrát; hatékonyan tervezze meg a szükséges hardver- és szoftver-erőforrásokat, majd jól működő IT architektúrát alakítson ki. A rendkívül komplex feladat sikere azon alapul, hogy a feladatban közreműködő munkatársak (IT és Üzlet) milyen módon és mennyire pontosan tudják meghatározni az üzleti célokat, majd ezekhez hozzárendelni a már rendelkezésre álló, illetve beszerezendő, fejlesztendő IT-erőforrásokat és eszközöket.

A hardver- és szoftvermenedzsment témakörével kapcsolatban ezúton szeretném gondolataimat az Olvasóval megosztani.

Tisztában vagyok vele, hogy a címben szereplő téma szinte teljes mértékben lefedi az IT terület napi működését, ezért az alábbi egységek („layerek”) azonosításával határozuk meg a fő folyamatot.

- Top-down megközelítés alapján
- ◆ IT-stratégia és IT-taktikai terv,
- ◆ IT eszközök és erőforrások logikai – fizikai – kapacitás és pénzügyi tervezése,
- ◆ Egységes és teljes nyilvántartás, IT eszközök vagyontelára, majd azt követően a
- ◆ folyamatosan működtetett ún. „Demand Control” tevékenységről szólnak az elkövetkezőkben.

A fenti felsorolásban szereplő layer-ek és az azokhoz kapcsolódó tevékenységek együttes működése biztosíthatja azt, hogy az adott szervezetben belül működő IT jól tervezett és szervezett, de főleg költségtakarékos módon, megfelelő nagyságú erőforrás-tar-

talékok mellett szolgálja, támogassa az üzleti igényeket. (Hallhattuk már az idevágó gondolatot, miszerint: Üzlet nélkül nincsen IT, IT nélkül nincsen üzlet!) Az üzleti folyamatok támogatása mellett fontos, hogy az adott szervezet CIO-ja és IT vezetése tisztában legyen az audit tevékenységek során kötelezően említett nemzetközi ajánlásokban leírtakkal, és ezek tudatosan legyenek jelen az IT napi működésében. Az előzőekben felsorolt layer-ek közötti kapcsolódási pontok egyben visszacsatolás pontok is, amelyek kiértékelése is elsőrendű feladat kell hogy legyen.

A szoftver(licenz) gazdálkodáshoz kapcsolódó szabályozási háttér számos törvényi hivatkozással büszkélkedhet. Ezek közül is kiemelendők tartjuk a „Hpt.13/C (7)f” és „g” bekezdést, az 1999. évi LXXVI. törvény a szerzői jogról (Szjt.) 94.§, illetve a 2000. évi C. törvény a szám-

vitelről (Sztv.) vonatkozó bekezdést. A törvényi háttér mellett fontosnak tartom megemlíteni az Information Technology Infrastructure Library (ITIL v.3) nemzetközi standard Szolgáltatásmenedzsment (infrastruktúra) /Kapacitásmenedzsment és Informatika szolgáltatás pénzügyi irányítása fejezeteit, a CobiT 4.1 hun Tervezés és Szervezés (PO3–08.sz.) fejezeteit, valamint az ISO/IEC 19770-1. sz. szabványt, amelyek megfelelő szakmai háttérrel biztosítanak az informatikában dolgozó munkatársak, és audit tevékenységet végző személyek számára.

IT Stratégia és IT Taktikai Terv

Minden IT-vel rendelkező szervezetnek ajánlatos készíteni rövid, illetve középtávú IT-stratégiát. A jelenleg érezhető gazdasági válsággal sújtott időszakban sajnos a stratégiák veszítettek értékükből, hiszen az új üzleti modellben a felsővezetők sok esetben operatív módon kénytelenek részt venni a szervezet működtetésében, amely így eltérhet a(z IT) stratégiában leírtaktól. A hangsúly mára a stratégiakészítésről a napi szintű döntéshozatalra tevődött át. További gondot okoz jelenleg az is, hogy a válság és az állandóan változó üzleti elvárások hatására Üzleti Stratégia kialakítása, de főleg a hozzá való igazodás nehézkessé vált, így az IT-stratégia készítésekor jelentős üzleti input információk hiánya érezhető. Ebben az időszakban előtérbe kerülnek azok a folyamatok és szolgáltatásjavító, valamint támogató jellegű intézkedések, programok, amelyek segítségével az IT, a csökkenő üzleti aktivitás mellett is „rendezheti sorait”, felmérheti jelenlegi állapotát és megfelelő szinten készülhet fel az újabb kihívásokra. Célszerűnek tartom, hogy a jelen gazdasági körülmények között max. 2–3 évre történjen meg az IT-stratégia kialakítása, illetve az elfogadott stratégia felülvizsgálatát (szükség esetén korrekcióját) évente végezzék el. Az IT Stratégia részeként a SWOT (strength, weaknesses, opportunities, threats) mellett a PEST analízist (politics, economics, society, technology) is célszerű elvégezni, de ezek jelentőségükben eltörpülnek az egyes IT

területekre (pl. üzemeltetés, fejlesztés, minőségbiztosítás) vonatkozó elvárások meghatározása mellett. Értékelni kell az éppen aktuális IT-stratégiában foglaltaknak való megfelelést és vizsgálni kell az esetleges elmaradáshoz szorosan kapcsolódó okokat. Fel kell mérni az adott terület jelenlegi állapotát, érettségi szintjét (pl. CobiT segítségével) és kapcsolódási pontjait.

A célok meghatározásánál üzleti célok híján fókuszálni kell arra, hogy a jövőbeni célok eléréséhez milyen belső és külső változások/változtatások szükségesek, milyen fontos IT technológiai irányok mentén kerül a jövőkép kialakításra, továbbá a kiinduló és a célállapot meghatározása mellett a siker feltételeinek is fontos szerepet kell tulajdonítani. Kiemelten kell szerepeltetni a még futó, a jövőben elindítandó, illetve tervezés alatt álló programokat, fejlesztéseket, projekteket, amelyek jelentős mértékben kihatnak a jelenlegi IT infrastruktúrára és -architektúrára.

A folyamatban történő gondolkodás az elmúlt években egyre nagyobb teret hódít, így a SixSigma, Lean, BPMS (Business Process Management System) jellegű folyamatmódszerek és folyamatorientáló tevékenységek szerepe felértékelődik a jelenlegi helyzetben. Az egyes rendszerbeli függőségek, törvényi elvárások mellett az informatika-biztonsági, minőségbiztosítási, alkalmazott módszertani és más IT függőségeket (pl. kiszervezés) is fel kell mérni, majd jelezni kell az IT-stratégiában.

Az IT-stratégia készítésekor ügyelni kell az összhang megteremtésére, így a „késztermék” lehetőség szerint ne legyen indokolatlanul hosszú és szembevethető általános. Az egyes célok utólag is visszamérhetők legyenek, fedjék le az egyes üzleti területek által megfogalmazott elvárásokat és határozzák meg az IT egy-egy következő évekkel kapcsolatos feladatait.

A Taktikai tervben minden esetben az IT-stratégiában meghatározott célok, hozzá kapcsolódó feladatok és projektek, komplex lépéssorozatok kerülnek mélyebb szintű kifejtésre. A stratégia és taktikai terv nem helyettesítik, hanem kiegészítik egymást. Taktikai tervet általában terü-

leteként (pl. fejlesztés, üzemeltetés, biztonság) ajánlatos készíteni és a végén egyeztetni kell ezeket.

A taktikai terv esetleges módosításakor minden esetben meg kell vizsgálni az IT-stratégiára gyakorolt hatásokat és csak ezt követően kell a felsővezetés jóváhagyását kérni a változásra.

A stratégia és taktikai terv felülvizsgálatát az adott periódus közben, az érintett területen dolgozó munkatársak, vagy egy független szakértő (pl. IT Auditor) bevonásával ajánlatos megtenni. A visszamérés csak abban az esetben hatékony, ha a kiindulópont (stratégia + taktikai terv) megfelelő szinten megalapozott, érthető, és mindenki számára egyértelmű feladatokat határoz meg.

IT eszközök és erőforrások logikai, fizikai, kapacitás, és pénzügyi erve

Az IT-budget készítés időszakában kiemelt szerepet kap a hardver és szoftver eszközök, erőforrások tervezése is. Kisebb vagy közepes méretű szervezetek, cégek esetében a helyzet könnyebb, hiszen itt kevesebb a nagy mennyiségű és jelentős eszköz-igényű fejlesztés. Nagyvállalatoknál a helyzet nem ilyen egyszerű és a kép egyáltalán nem minden esetben egységes és átlátható. Az IT-budget készítési időszakban legfeljebb a tervek, fejlesztési irányok ismertek, de a konkrét programhoz, projekthez rendelhető erőforrásokat rendszerint még nem mérték fel. Mi tehetünk ebben az esetben? Először is ismerjük meg, hogy milyen jó tanácsokkal, gyakorlati útmutatókkal szolgál számunkra a Szolgáltatásmenedzsment (infrastruktúra) Kapacitásmenedzsment és Informatika szolgáltatás pénzügyi irányítása fejezetekben az ITIL v.3. A nemzetközi ajánlás részleteire most terjedelmi okokból nem térnék ki, de aláhúznám a trendfigyelés fontosságát, az infrastruktúra rendelkezésre állásának, illetve terhelhetőségi szintjének meghatározását, valamint az egyes projektek, programok, fejlesztések implementálást követően monitorolt erőforrás-változások figyelését és elemzését. A jelenlegi gazdasági kö-

rülmények akaratlanul is rákényszerítik az IT-fejlesztési és üzemeltetési területeket arra, hogy kellő alapos-sággal, körültekintő tervezéssel, szakmai alapokon és valid adatok alapján történő eszköz- és erőforrás-becsléssel tervezzék meg a jövőbeli beszerzéseket. Úgy gondolom, hogy a „kb. annyit rendelünk, mint a múlt évben” vagy „bízunk az XY által megadott számokban”, illetve „nem baj, ha sokat rendelünk úgyis elhasználjuk” magyarázatok mára már nem állják meg helyüket, így ezek helyett a fentiekben leírt, jól meg-alapozott módszertani háttérrel ren-delkező tervezési eljárásra kell át-terni.

Egy rövid időre álljunk meg a szoft-verlicenzs-gazdálkodás kérdésénél! Mindenki tisztában van vele, hogy a cége, szervezete számára mekkora terhet jelentenek a használt szoftver után fizetendő díjak. Ezen díjak ki-sebb odafigyeléssel, racionális és költségtudatos gondolkodásmóddal, kreativitással és legfőképpen haté-kony demand control (lásd lejjebb) tevékenységgel akár jelentős mér-tékben is csökkenthetőek. Hogy ho-gyan? Először is az IT-stratégiában célként kell meghatározni a szoft-vergazdálkodás tevékenységet és taktikai tervben kell felsorolni az egyes konkrét intézkedéseket, részt vevő területeket. Ajánlatos felül-vizsgálni a MS operációs rendszer-rel ellátott PC-k és szerverek, il-letve MS Office installációk típusát. A Profession, Standard, Enterprise stb. telepítések eltérő díjazással ke-rülnek forgalomba, azonban a felül-vizsgálat során az igényelt funkciók és alkalmazások hatékony felméré-sével, és a minimum követelmény-nek való megfelelés alapján ki lehet választani a megfelelő telepítő-készletet.

Vállalati környezetben és kereske-delmi felhasználásra is egyre több ingyenes alkalmazás létezik, ame-lyek általános (pl. PDF creator, SQL script editor, irodai alkalmazások) mellett speciális jellegű feladatokra (képszerkesztő, reporting jellegű) cé-lokra is megfelelőek. Ezek felkuta-tása, funkciók és igények párosítása, illeszthetőségi és performancia-viz-sgálata, (biztonsági) tesztelése stb. a taktikai terv része lehet és már rövid

távon érezhető lehet ennek költség-csökkentő hatása. A sokszor emleget-tett jogosultságkezelés itt is megem-líthető, de ki kell egészítenünk az egyes jogosultságok költségvon-zataival is. Egy jogosultság-igény, vagy már egy létező jogosultság bir-toklása lehet valid, de lehet, hogy gazdasági megfontolásból mégsem kerül kiosztásra; illetve a kiosztott jogosultság utólagosan akár elvétel-re is kerülhet. Az adott igény ponto-sítása, munkakörhöz és tevékenysé-gekhez való rendelése, az alkalma-zás (jogosultság) használatával kap-csolatos adatok kiértékelése stb. je-lentik azokat az alapelveket, ame-lyek mellé kell rendelni a gazdasági megfontolásokat is. De ne szalad-junk előre, hiszen ezen tevékeny-ségről inkább a demand control-nál kell majd beszélnünk.

IT eszközök nyilvántartása

Az egységes IT eszköznyilvántartás megléte nem csak belső, hanem kül-ső (törvényi) elvárás is egyben, így ezt a PSZÁF egy esetleges átfogó IT vizsgálat keretében biztos, hogy el-lenőrizni fogja. Fontos, hogy az adott szervezet, cégvezetés tudja, hogy hol és milyen mennyiségben, mek-kora értékben rendelkezik tárgyi esz-közökkel. Az IT üzemeltetési terüle-ten ajánlatos kialakítani azokat a köz-ponti eszköznyilvántartó alkalma-zást, amely képes az automatikus adatfeltöltések során érkező teljes körű szoftver- és hardver-inventory adatokat bedolgozni az adatbázisá-ba, rendszerezett és historikus mó-don eltárolni, majd előre definiált módon a képernyőn (listázva) meg-mutatni.

A változások megfelelő szintű kezelése alapvető elvárás ebben a környezetben. A több helyen is el-érhető, kezdetleges formában és hi-ányosan tárolt inventory adatok nem tudnak hozzáadott értéket képviselni az adott szervezet, cég számára, va-lamint nem teremtenek megfelelő hiteles alapot az éves tervezés során szükséges jövőbeni tervszámok meghatározásához. Ebből adódóan a konzisztens adatokat tartalmazó nyilvántartás egyik alapeleme az IT világnak.

Demand Control tevékenység

Az előzőekben ismertetett hiteles nyilvántartásra, elérendő célok te-kintetében az IT-stratégiára és a tak-tikai tervben rögzített elvárásokra; tervezés szintjén pedig az éves költ-ségvetési és erőforrástervre támasz-kodik. A tevékenységhez általában pénzügyi oldalon pozitív, míg mun-kavállalói oldalon negatív előjelű fogadtatás járul. Ezért fontos, hogy a demand controlt (információgyűjtés, összegzése, értékelés, visszavonás, módosítás) a szervezeten belül elfo-gadják, majd azt követően nyil-vánosságra kerüljön.

Az ellenőrző tevékenység során biztosítani kell, hogy a szervezet va-lamennyi munkaállomása, szervere automatikus módon küldjön adato-kat a központi nyilvántartó adatbá-zisba, mely később alapját képezi az összehasonlításnak, amelyet a már meglévő és a szerződésekben szereplő licenzek alkotják, de mára a hardverek gyors fejlődése és a SOA rendszerek szofisztikáltsága meglehetősen megnehezítette a dol-gunkat.

A hardverek processzor-haszná-latának variálhatósága, a middle-ware-ek és a virtualizációs technoló-gia térnyerése stb. tovább nehezítik a megfelelő licenzpolitika kialakí-tását, de főleg a licenzek ellenőr-zését.

A kontrolltevékenységet a rend-szerekben megtalálható adatokra kell építeni, de ezeket a közép- és felsővezetésnek is használnia kell a tervezések során.

Itt értünk vissza a folyamat első pontjához, azaz az IT stratégiaké-szítéshez és az éves tervezéshez.

Remélem, hogy ezzel a kis eszme-futtatással sokan értenek egyet és hasznosnak találják a leírtakat.

Úgy gondolom, hogy az általam leírt tanácsok, ötletek, elgondolások hasznos részét képezhetik a napi gyakorlatnak és az elvárások ter-vezési eljárásba történő beépítése remélhetően tisztább, áttekinthe-tőbb képet fog teremteni mind a stratégiakészítők, mind pedig a fel-ső vezetés, valamint az IT auditorok számára is.

Rendezvény – soroló

A Magyar Agrárinformatikai Szövetség az Új Magyarország Fejlesztési Terv Társadalmi Megújulás Operatív Programjában az „Innovatív információtechnológiák agrárgazdasági kutatási, fejlesztési alkalmazási eredményeinek disszeminációja” projektet valósítja meg.

A projekt azonosítója:

TÁMOP 4.2.3-08/1-2009-0004

A projekt időtartama:

2009. október 1–november 30.

A projekt célkitűzései:

- ◆ Tudományos portál fejlesztése a felsőoktatásban keletkezett kutatás-fejlesztési, innovációs eredmények megismertetésére, elterjesztésére a gazdasági szektorban információs portálok működtetésével.
- ◆ Az Agrárinformatika című elektronikus folyóirat megalapítása.
- ◆ Kutatási eredmények publikálása, könyvek megjelentetése agrárinformatika témakörökben.
- ◆ Tudományos nemzetközi konferenciák, hazai rendezvények szervezése.
- ◆ Hallgatók és fiatal kutatók tudományos munkájának támogatása.

A Tudományos portál (<http://portal.magisz.org>) a felsőoktatásban keletke-

Innovatív információtechnológiák agrárgazdasági kutatási, fejlesztési, alkalmazási eredményeinek disszeminációja

zett kutatás-fejlesztési, innovációs eredmények megismertetését, elterjesztését segíti a gazdasági szektorban. A szakterületen dolgozó oktatók, kutatók, szakemberek számára biztosítja a szakmai életben való aktív részvételt.

Az Agrárinformatikai tanulmányok a témakörben elért kutatási eredmények publikálásával segíti az informatikai tájékozottság növelését, az agrárinformatikai szakemberek tájékozódását. Az oktatók/kutatók számára hasznos lehetőséget biztosít a kutatások eredményeinek közzétételére tanulmánykötetekben.

Az elektronikus folyóirat (Journal of Agricultural informatics <http://journal.magisz.org>) jelentős hiánypótló szerepével, a szakterület számára fontos közvetítő médiumként az új tudományos eredmények disszeminációját szolgálja. A szakterület számára a hiánypótló magyar/angol nyelvű folyóirat segíti a fejlett információtechnológiák agrárgazdasági alkalmazásának területén folyó kutatások eredményeinek publikálását, azok hasznosítását, az ágazat innovációs képességének javítását. Az elektronikus folyóirat anonim lektorálással, nemzetközi kuratóriummal és szerkesztőbizottsággal működő kiadványként tölti be rendeltetését.

A konferenciák, rendezvények szervezésével fejleszti, elősegíti a hazai nonprofit és vállalkozói szféra szakembereinek tapasztalatcseréjét, nemzetközi kapcsolatok fejlődését. A Magyar Agrárinformatikai Szövetség (MASZ) elmúlt 12 éves munkája során rendszeresen szervezett hazai és nemzetközi konferenciákat, valamint társszervezőként több rendezvény előkészítésében és lebonyolításában vett részt. A hazai szakemberek és a szakma támogatását, lehetőségeinek javítását a nemzetközi konferenciák magyarországi megrendezésével kívánja javítani a projekt.

A MASZ hallgatók és fiatal kutatók tudományos munkájának támogatását pályázatok kiírásával, díjak alapításával és odaítélésével segíti; a tehetséggondozás támogatására országos és helyi rendezvények szervezését támogatja. A szervezet immár több mint öt éve ír ki diploma/szakdolgozat és TDK dolgozat pályázatokat.

Ma már egyre több dolgozat születik olyan témakörben, melyek az informatika agrárgazdaságban alkalmazások különböző területeivel foglalkoznak.

<http://tamop.magisz.org>

A Debreceni Egyetem Agrár- és Gazdálkodástudományok Centrumának Gazdálkodástudományi és Vidékfejlesztési Kara a Magyar Agrárinformatikai Szövetséggel közösen rendezte meg az agrárinformatikai szakterület hagyományos rendezvényét.

A 2004-től minden évben megrendezésre kerülő rendezvény az oktatók, kutatók, gyakorlati szakemberek és hallgatók számára nyújt lehetőséget kutatási, fejlesztési, alkalmazási eredményeik ismertetésére. Előadási lehetőséget nyújt a Magyar Agrárinformatikai Szövetség által minden évben meghirdetett diplomadolgozat, tudományos diákköri dolgozat pályázaton részt vett hallgatók számára.

Agrárinformatikai Nyári Egyetem és Konferencia

Kutatók, oktatók, felhasználók és hallgatók konferenciája
2010. szeptember 8–9.

A mostani rendezvényen felsőoktatási intézmények oktatói mellett az Agrárgazdasági Kutató Intézet, a Központi Statisztikai Hivatal és a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal munkatársai tartottak előadásokat, amelyek hasznosak az informatikus és szakigazgatási agrármérnök hallgatók számára.

A konferencián 8 plenáris előadásra és 26 szekció előadásra került sor. A rendezvényen adták át a 2010. évi diplomadolgozat-pályázat díjait. A pályá-

zaton részt vett 22 hallgató közül a díjazottak előadásai, végzett hallgatók előadásai valamint műhelymunka is szerepelt a programban.

A rendezvény a Magyar Agrárinformatikai Szövetség TÁMOP 4.2.3-08/1-2009-0004 számú „Innovatív információtechnológiák agrárgazdasági kutatási, fejlesztési alkalmazási eredményeinek disszeminációja” című projektjének támogatásával került megrendezésre.

<http://odin.agr.unideb.hu/su2010/>

Verseny – futás

A Nemes Tihamér Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyhez csatlakozva a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság (NJSZT) és az Informatika-Számítástechnika Tanárok Egyesülete (ISzE) Logo programozási versenyt hirdet (Logo Országos Számítástechnikai Tanulmányi Verseny).

A versenyen a számítógépes programozási feladatok megoldása Logo nyelven történik (Comenius Logo, Imagine Logo). A versenyt három fordulóban rendezzük meg: az első (iskolai) fordulóból továbbjutó versenyzők közül a második (területi) fordulóban legjobban szereplők jutnak be a harmadik fordulóba, a döntőbe.

A verseny tárgya, követelményei:

- ◆ Számítástechnikai és programozási alapismeretek, felhasználói és kezelői felületek kialakítása,
- ◆ a Logo programozási nyelv alapvető elemei,
- ◆ rendszerszemléletű feladatmegoldás, algoritmusok kidolgozása, megvalósítása számítógépen.

A versenyt négy korcsoportban hirdetjük meg:

I. korcsoport: 3–4. évfolyamosok.
II. korcsoport: 5–6. évfolyamosok.
III. korcsoport: 7–8. évfolyamosok.
IV. korcsoport: 9–10. évfolyamosok.
Az iskoláktól mind a négy korcsoportban **2010. október 31-ig** várjuk a jelentkezéseket az alábbi címre: **NJSZT Országos Logo Verseny, 1054 Budapest, Báthori u. 16. vagy alog@inf.elte.hu** elektronikus címre.

A jelentkezésnek tartalmaznia kell

- ◆ az iskola nevét, címét, telefon- és telefax-számát, elektronikus címét,
- ◆ a résztvevő tanulók számát korcsoportonként,
- ◆ a versenyen használni kívánt Logo-változat nevét,

Logo Országos Számítástechnikai Tanulmányi Verseny

◆ a versenyért felelős tanár nevét.

A postai jelentkezést ajánlottan kérjük feladni. A jelentkezést elektronikusan beküldő iskolák a verseny menetéről és követelményeiről november végéig tájékoztatót kapnak.

A verseny mindhárom fordulójában központi feladatsort oldanak meg a versenyzők, amelyet a javítók központi értékelési útmutató szerint javítanak. A versenyen semmilyen segédeszközt nem szabad használni.

Az első, iskolai versenyforduló ideje:
2010. december 8., szerda,
14.00–16.00 óra

A versenyzőknek 3–4 kisebb feladatot kell megoldaniuk papíron, s két feladatot számítógépen. A dolgozatok megíratásával és kijavításával kapcsolatos költségeket az iskola viseli.

A dolgozatokat az iskolákban javítják a központilag küldött javítási útmutató alapján. A legalább 40 pontot elért dolgozatokat az iskolák eljuttatják a területileg illetékes regionális versenybizottságokhoz. A második fordulóba jutás ponthatáráról a regionális versenybizottságok döntenek, a rendelkezésre álló számítógépek száma alapján, amelyről az iskolákat 2010. január 15-ig értesítik.

A második, területi versenyforduló ideje: 2011. február 19., szombat,
10.00–12.00 óra

A területi fordulót a Logo OSZTV regionális versenybizottságai rendezik (minden megyében legalább egy, a nagyobbakban több helyszínen). **Az I. korcsoportosoknak a verseny e területi fordulójával véget ér.** A területi fordulóban a versenyzőknek 3–5 kisebb programot kell megírniuk Logo nyelven.

A dolgozatokat a regionális versenybizottságok javítják. Az itt szerzett pontokhoz hozzáadják az első forduló pontszám 25%-át. A legalább 40 pontot elért dolgozatokat eljuttatják az országos versenybizottsághoz. A harmadik fordulóba

jutás ponthatáráról az országos versenybizottság dönt, a rendelkezésre álló számítógépek száma alapján, amelyről az iskolákat 2011. március 15-ig értesíti.

A harmadik, döntő forduló ideje:
Budapest 2011. április 9., szombat,
10.00–13.00 óra.

A döntő helyszíne az Eötvös Loránd Tudományegyetem Informatikai Kara (Budapest XI., Pázmány Péter sétány 1/C). A döntőben a versenyzőknek 3–5 Logo programot kell megírniuk.

A dolgozatokat az országos versenybizottság tagjai javítják. Az itt szerzett pontokhoz hozzáadják a második forduló pontszám 25%-át. Az országos döntő eredményeiről az iskolákat az országos versenybizottság 2011. április 25-ig értesíti. 2011. május 13-án központi ünnepélyes eredményhirdetésen a 2–4. korcsoport országos döntősei elismerő oklevelet, valamint korcsoportonként a legjobb 10–20 versenyző könyvjutalmat kap (Budapest XI., Pázmány Péter sétány 1/C).

A területi forduló és a döntő résztvevőinek utazási költségét a küldő iskola fedezheti.

A versennyel kapcsolatos tudnivalókat az NJSZT hírlevelében (Mi Újság), valamint a <http://www.njszt.hu/> és a <http://logo.inf.elte.hu/> elektronikus faliújságon is közzé tesszük. Az elektronikus levélben felvilágosítást kérők a logo@inf.elte.hu címre írhatnak.

A versennyel kapcsolatos minden tudnivalót, tájékoztatót, felhívást, levelet stb. az iskola címére és a versenyért felelős tanár nevére postázzuk.

A versenyért felelős szervezet az NJSZT Tehetséggondozási szakmai közössége (<http://tehetseg.inf.elte.hu>), amely a versenyhez országos, valamint regionális versenybizottságokat hozott létre.

*NJSZT Tehetséggondozási szakmai
közössége
Informatika-Számítástechnika
Tanárok Egyesülete*

Tallózó

Olimpiai bajnok magyar diákok

„A Magyar Tudományos Akadémia kiemelt vállalása, küldetése, hogy segítse a fiatal tehetségeket” – hangsúlyozta *Pálincás József*, az MTA elnöke, aki a jövő Magyarországnak tudós nemzedékeként köszöntötte a diákolimpiákon ez évben kiemelkedő eredményeket elért tanulókat *Cseh László* világ- és Európa-bajnok úszóval, a Műegyetem hallgatójával együtt.

Első alkalommal tartottak ilyen ünnepséget az MTA székházában. Mint kiderült, a magyar tanulók 2010-ben hat tantárgyban – matematika, kémia, fizika, informatika, biológia és földrajz – remekeltek a világ különböző pontjain megrendezett megmérettetéseken.

Az MTA elnöke reményét fejezte ki, hogy a most ünnepelt fiatalokat néhány év múlva az egyetemeken, majd a magyar tudomány kiválóságai között köszönheti. „Büszkeséggel és bizakodással gratulálok a diákolimpiákon szereplő és ott kimagasló eredményeket elért diákoknak. Nagy szeretettel köszönöm meg felkészítő tanáraiknak azt az odaadó munkát, amellyel hozzásegítették a tanulókat a sikerhez” – tette hozzá *Pálincás József*, majd utalva *Cseh László* sporteredményeire, megjegyezte: „Bár a fizikai teljesítmény látványosabb a közvélemény számára, fontos, hogy a kimagasló szellemi tevékenység is megkapja a kellő figyelmet és az olyan köszöntést, amely a sportolóknak kijár.”

„Lehet akármilyen tehetséges egy sportoló, edző nélkül nem érhet el sikereket” – mutatott rá a felkészítők munkájának fontosságára az olimpiai bajnok *Cseh László*, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem hallgatója, aki, mint mondta, nemcsak sportolóként, hanem diákként is átérzi, milyen kemény munkát jelent a kitartó felkészülés egy

komoly versenyre. „Külföldön magyar színekben megméretni magunkat, felejthetetlen érzés. Csodálatos élmény, amikor felhangzik a Himnusz, mindez örömmel és büszkeséggel tölti el az embert. Remélem, ti is tudtok ebből az élményből táplálkozni a jövőben, akár a civil életetekben is” – biztatta a diákokat a sportoló.

A legtehetségesebb tanulók 2010-es eredménymérlege:

**7 arany-,
9 ezüst-
7 bronzérem...
és több elismerés**

Az ünnepségen tanulók és tanáraik számoltak be a versenyen és a felkészülés során szerzett tapasztalataikról. *Dankovics Attila*, a budapesti Veres Péter Gimnázium 11. évfolyamos diákja, aki nemcsak a matematikai, hanem az informatikai diákolimpián is ezüstérmet nyert, felejthetetlennek nevezte a versenyen szerzett élményeket. Hozzá hasonlóan mindkét versenyen „rajthoz állt” *Mészáros András*, a győri Révai Miklós Gimnázium 12. évfolyamának tanulója is, aki az informatikai versenyen ezüstérmes lett, míg matematikában dicséretben részesült. Több diák, köztük a kémia-csapat, sőt a nemzetközi megmérettetésen induló magyar csapatok egyetlen hölgy tagja, *Najbauer Eszter Éva*, a pécsi Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziumának tanulója azt emelte ki, hogy a tíz napig tartó programok során életre szóló barátságokat kötött a világ legkülönbözőbb pontjairól érkező versenyzőkkel. *Pálovics Péter*, a zalaegerszegi Zrínyi Miklós Gimnázium 12. évfolyamos tanulója bronzérmet szerzett a Nemzetközi Fizikai Diákolimpián. Ő 2009-ben második helyezést ért el a középiskolás diákok több mint száz évre visszatekintő fizikai vetélkedőjén, az Eötvös-versenyen. Az eredményt különösen érdekessé teszi, hogy nagyapja, az akadémikus *Tusnády Gábor* ötven évvel ezelőtt pontosan ugyanilyen eredménnyel szerepelt a megmérettetésen.

A természettudományos diákolimpiák indulóit felkészítő tanárok közül többen arról számoltak be, hogy a hazai iskolai tananyag gyakran nem elegendő a nemzetközi versenyen való részvételhez, így a diákok ismereteit lényegesen bővíteni kellett. *Bán Sándor*, a Magyar Biológiai Tanárok Országos Egyesületének elnöke, a biológiai csapat vezetője szerint szinte egy új tantárgyat kellett megtanulni a diákjainak, a nemzetközi téren fontosnak tartott tudás és a magyarországi tananyag között ugyanis hatalmas hézag tátong.

A rendezvényen részt vevő tanulók és tanáraik az Akadémia elnökének kérésére rövid üzenetben fogalmazták meg javaslatukat a természettudományos oktatás jövőjéről. A diákok közül többen nagyobb óraszámokban tanulnák ezeket a tárgyakat, vagy szívesen járnának ilyen témájú szakkörre. Van, aki a legújabb kutatási eredményekre kíváncsi, mások több személyes tapasztalatra vágynak az órai kísérletek révén. Egyikük azt kifogásolta, hogy nem jut hozzá az ösztöndíjakkal kapcsolatos információkhoz, és akadt olyan is, aki a tanárok tekintélyét növelné. *Pálincás József* a rendezvényen ígéretet tett arra, hogy a diákok betekintést nyerhetnek az Akadémia kutatóintézeteinek munkájába.

A tanárok javaslatai között nagy hangsúlyt kapott az óraszám-növelés, valamint a középiskolai felvételi vizsga-állítása a tagozatos osztályok esetében. Van, aki szerint nagy segítség lenne, ha a versenyzők kiutazásának költségeit az állam vállalná. Egy másik pedagógus kötelezővé tenné az érettségit legalább egy természettudományos tárgyból, míg többen azt javasolták, az ilyen egyetemi szakokra kizárólag emelt szintű érettségivel lehessen felvételt nyerni. Néhányan a természettudományos tantárgyak oktatásának technikai hátterét nem tartják megfelelőnek, de olyan tanár is akadt, aki katasztrófálisnak látja a reálszakos egyetemi hallgatók csekély számát. Több oktató a tanárképzés színvonalának növelését tartja fontosnak, vagy lehetőséget biztosítana a középiskolai tanárok továbbképzésére.

Utazó nagykövetünk, Kovács Győző Ausztráliában jár(t)...

Ha jól emlékszem, 1993-ban egy Teleteaching konferencián jártam először Ausztráliában.

Tavaly ismét felhívott az IFIP TC 9.1 vezetője, *Arthur Tatnall*, hogy 2010-ben az IFIP Brisbane-ben rendezze meg az aktuális világkonferenciáját, ő szervezi meg a számítástechnika-történeti szekciót, kérte, küldjek egy előadást. Küldtem, elfogadták, itthon támogatást is kaptam, többek között a Neumann Társaságtól. Tegnap kaptam meg a Springer Verlag által kiadott könyvet, amiben – többek között – az M-3-ról szóló írásom is megjelent. Elfogulatlanul, nem is rossz írás.

Szeptember 21-én érkeztem meg Brisbane-be az IFIP világkonferenciára. Legközelebb ez a beszámoló következik, de addig engedjenek meg kedves Olvasók néhány szót az első kalandokról...

Ausztrália nagyon drága ország, ezért igyekeztem az utazásomat úgy megszervezni, hogy a lehető legtakarékosabban tudjam nem csak a kongresszusi részvételemet, de egy alapos ausztráliai látogatást is megoldani.

Már előre lefoglaltam egy kisméretű, Toyota kemping-autót. Csak akkor estem hanyatt, amikor megláttam a járművet, spenótzöldre festve, a lökhárítója pedig lila színben ragyogott. Megborzongtam, de átvettem a kocsit, hiszen már Budapesten kifizettem. A kocsit egy Jucy nevű cég kölcsönzi, a kocsira fel van festve Jucy maga, egy formás hölgy, aki pusztít fűj a tenyeréből a nézőnek. Ezt a kocsit minden oldaláról megteszi.

Elindultam, felkészülve a baloldali közlekedésből származó kalandokra. Azt mondják, ha az ember a baloldalon túléli az első hetet, akkor már nagyobb baj nem lehet. Én túléltem...

Az ausztráliai kocsik sok érdekes tapasztalatot hoznak egy európai utazónak.

A legfontosabb, hogy a volán a jobb oldalon van. Az én zöld kocsimban minden kapcsoló fordítva működik. A kormány bal oldalán van a sebes-

ségváltó, ott kell kapcsolni az ablakmosót, az ablaktörlőt, de lefelé kell bekapcsolni és fölfelé ki. A jobboldalon van minden elektromos berendezés, az irányjelző, a világítás stb., ami ha bekapcsolva marad, nem jelez vissza, csak akkor, ha az ember kiszáll. Ha nem száll ki, ég a lámpa és lemerül az akku. Első nap este kipróbáltam. Fáradt voltam. Leálltam az út mellett, nem szálltam ki, csak elaludtam. Fölébredtem, az autó nem indult. Végül többen is leálltak, hogy segítsenek, hívtak egy autómentőt, aki visszavitt egy szervizbe a főnök ráarkta a töltőt, 10 perc múlva már mentem. Nem szívesen írom el, de másnap, késő

délután ugyanez megismétlődött, akkor csak a hűtőszekrény maradt bekapcsolva. Mondanom sem kell, ezt se jelzi semmi a vezetőfülkében. Röpké fél óra múlva ott volt a segélyszolgálat, akkutöltő és mehettem.

Így próbáltam ki, hogyan működik a hűtőszekrény. Jól!

Megvolt az első kenguru kalandom is. Az első elütött kenguruval egy mellékúton találkoztam. Azután volt másik két kenguru, az egyiket már két szarkaszerű nagy madár csipegette.

Ezután jött a nagy találkozás egy élő kenguruval. Véletlenül vettem észre, mert jól belesimult a mögöttem lévő erdőbe. Ült két hátsó lábán s, nem mozdult. Ám mire elővettem a fényképezőgépet, elugrott. Utána kiugrált elém az országútra, majd kb. 200 méterre az autó előtt leült az aszfaltra. Dudáltam, hogy menjen vissza az erdőbe, de meg se mozdult, csak nézett. Lassan elindultam, ekkor átugrott a másik sávba és újra leült. Így játszadoztunk, amíg visszaugrott a fák közé, de nem ment el, sőt, mikor

elindultam, kb. 30–40 km/óra sebességgel mellettem ügetett. Közben megfigyelhettem az ugrótechnikáját.

Egyébként ausztrál ismerőseimtől hallottam, hogy az ország nem mondható sűrűn lakottnak. Valóban az ember úgy autózik hosszú órákat, hogy egyetlen kocsival sem találkozik. A társasága: juhok, tehének, lovak. És vízlelő itatók. Én mindig azt hittem, hogy Ausztrália egy száraz ország. E helyett azt találtam, hogy hatalmas folyókat keresztez az ember, rengeteg a patak, amiket kiöblösödő medrek szakítanak meg. Ezekben mindig friss a víz.

Ausztráliának nagyon véres múltja van: az ide száműzött foglyok előbb módszeresen megölték az őslakók egy részét, utána a helyi flórát kezdték el irtani: aminek első sorban az eukaliptusz-erdők estek áldozatul; alattuk ugyanis nem nő meg a birkának, majd a marhának szükséges fű. Ugyanez volt az oka a kenguru irtásának is: eleszik a fűvet a birkák elől.

Ugyancsak az angolok telepítették be az üregi nyulat, hogy üzhessék kedvenc sportjukat, a nyúl vadászatot is, de ezek az állatok olyan nagy mértékben elszaporodtak, hogy el kellett kezdeni a módszeres pusztításukat.

Betelepítették horgászhalnak a pontyot, amely faj példányai Ausztráliában elhíznak. Az itteniek azonban a hízott pontyot már nem annyira szeretik. A pontyok pedig a viszonylag lassú, sok ételmet rejtő folyókban jól szaporodnak. A fő bajuk azonban az, hogy annyira ellustulnak, hogy már nem tudnak a víz folyásával szemben úszni. Így menthetetlenül besodródhatnak a tengerbe, ahol a sós vízben elpusztulnak. A torkolat – állítják az itt lakók – ennek következtében igen gyorsan megtelik az elhullott pontyokkal.

Ezért a helyiek kénytelenek voltak speciális tartályhajókat építeni, hogy elszállíthassák egy komposztálóüzembe, ahol hasznosítják a tetemet...

(Folyt. köv.)

Kovács Győző

ECDL-Kupa 2010

Az idén másodszor rendezhette meg az Újpest Vízilabda Utánpótlás Sportegyesület (UVSE) a margitszigeti Hajós Alfréd uszodában rangos utánpótlás tornáját, az ECDL-Kupát. A rendezéshez ezúttal is a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság nyújtott anyagi támogatást. Aki látta, megállapíthatta: megérte. Négy kiváló nevelő egyesület 14 csapata, mintegy 210 ifjú pólósa szeptember 18–26. között két hétvégén vívott jobbnál jobb mérkőzéseket egymással a bajnokságra való felkészülés jegyében.

A remek mérkőzések után a fődíjat és az egyéni díjakat *Alföldi István* ügyvezető igazgató úr adta át.

Minden résztvevő csapat és játékos reméli, hogy a két éve megkezdett utánpótlás segítő program tovább folytatódik, így jövőre újra találkozhatunk!

Kis József,

UVSE elnökhelyettes

Az ECDL-Kupa végeredménye:

1. Központi Sportiskola
2. Újpest Vízilabda Utánpótlás Sportegyesület
3. Budapesti Honvéd VSC
4. Budapesti Vasutas SC

A legjobb mezőnyjátékos:
Sedlmayer Tamás (UVSE)

A legjobb kapus:
Mészáros Bálint (KSI)

